

Bratři a sestry,

poprvé, dnes o neděli quinquagesima, neboli masopustní, avšak pouhých několik dní před začátkem postní doby, zaznívá slovo o blížícím se Ježíšově utrpení. Náš Pán se vydává na cestu do Jeruzaléma. Možná právě letos, kdy půst a příprava na velikonoce začínají takto brzy, v době, kdy v nás možná ještě trochu doznívají vánoce a s nimi spojená radost, budeme moci intenzivněji prožívat ten pro učedníky i pro nás jistě znepokojivý tón. Syn člověka bude v Jeruzalémě vydán pohanům. Budou se mu posmívat, bude mučen, zabit – a pak třetí den vstane. A učedníci nerozumí této hodině a tomuto času, kdy se rozhodující věci pro lidskou spásu dávají do pohybu.

Na své cestě ale Ježíš prochází městem Jerichem. A ještě nežli do něj vstoupí, stane se něco, co pořádně rozbouří atmosféru. U cesty seděl jeden slepec a žebal. Je to zcela neznámý muž, jako nakonec všichni v podobném postavení jako on. Takto postižený člověk jakoby v Božím lidu ani neexistoval. Tento slepý žebrák má ale schopnost i bez zraku sledovat dění kolem. Když zjistí, že kolem prochází zástup lidí, živě se vyptává, co se děje.

V našem životě je velice podstatné, když i přes těžkosti, potíže a různé hendikepy nehodíme flintu do žita a neztratíme zájem o dění kolem sebe. Ten slepý žebrák byl ve své době polidsku v bezvýchodné situaci úplného společenského outsidera. Muset celý život žebrat ve tmě navíc s puncem hříšníka, který si pro své hříchy může za své postižení a pyká za ně! On ale nedělá jen to, že žebrá o almužnu. To, že se ptá po neobvyklém dění, nám ukazuje, že se nenechává ze života zcela vyšachovat. A už jen v tom nám může být dobrým příkladem toho, že se člověk ani tou největší životní mizérií nemusí nechat zlomit. V tom se zračí jeho ohromná a obdivuhodná vnitřní síla.

No a tomuto žebrákovi se dostane odpovědi: „Jde tudy Ježíš Nazaretský.“ A tahle informace jej nakopne ještě víc. Nejen že se zajímá o vše, co se kolem děje, ale ve chvíli, kdy se dozví, že jde kolem Ježíš, sám do událostí aktivně vstoupí. A sice svým hlasem. To je nakonec to jediné a poslední, co má. Podle evangelisty Lukáše už nemá ani plášť jako má Bartimaios u Marka, ale má hlas, může mluvit a volat. A má sluch, aby slyšel. „Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ To zvolání nás musí šokovat. Odkud on může vědět, že Ježíš je Syn Davidův? Kdo mu to řekl? Jak je možné, že zrovna tento ubožák používá směrem k Ježíšovi tohoto titulu, který měl patřit Mesiáši? Tenhle člověk měl na této zemi z bídy živobyť. A přece oslovuje Ježíše tímto titulem, kterým ho mimochodem ještě nikdo v evangeiu neoslovil. Odkud zná tajemství Syna člověka? Nevíme a netušíme, ač by mohlo být vysvětlení několik. Jen si možná uvědomíme a vzpomeneme, že i nás možná u některých lidí někdy překvapila jejich víra a jasnost jejich křesťanského vyznání, třebaže nevyrostli v církvi jejich původ a kořeny jsou někde zcela jinde.

Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou! Toto je zvolání slepého žebráka, které se stalo navždy součástí křesťanské liturgie. Kyrie eleison, Christe eleison... Pane, smiluj se, Kriste, smiluj se...

Takto hlasitě dovede k Pánu volat jen ta největší bída. Ale jde tudy Ježíš Nazaretský a on mu důvěřuje. On ví, že mu může pomoci, protože taky jistě ví, kolika lidem už pomohl. Volá, křičí k Ježíšovi. On ho nevidí, ale věří, že on uslyší to jeho volání.

Dalo se předpokládat, že se jej bude ten zástup snažit umlčet. No a to se taky skutečně stane. Ti, kteří šli vpředu, ho napomínali, aby mlčel. To napomínání je současně skoro hrozba. Stejným slovesem Ježíš pohrozí mořským vlnám, aby se utišily. Nebo jinde hrozí zlému duchu a vyhání ho z člověka. Z toho je vidět, za koho ti lidé toho žebráka považují. Za nečistou sílu, kterou je třeba ztlumit, umlčet, zkrotit a zahnat pryč. A taky si všimněme, kdo se v tom nejvíce vyznamenal. Jsou to ti, kteří šli vepředu. Ti, kteří jsou v čele toho průvodu, snad přímo hned za Ježíšem. Ti, kteří jsou, nebo se cítí být mezi lidmi prvními. Tak to přece v dějinách a leckde až podnes bývá. Že ti, kteří jsou v čele těch, co jdou za Ježíšem, často brání v přístupu k němu těm, kteří mezi lidmi nic neznamenají. Mnohé vznešené a pomazané hlavy, mnozí církevní páprdové, ale jistě nejen oni, si nárokují zvláštní místa v Ježíšově blízkosti. A proto zde právě tito vyhrožují tomu ubožákovi. Mlč, drž hubu! Neruš! Neotravuj Mistra! Zvláštní schopnost a obdarování – toho, kdo potřebuje zoufale pomoc, odpálkovat jako nečistý, obtížný hmyz.

Jenže ten člověk ví dobře, co je to slepota. A právě proto se nenechá odbýt, zastrašit, umlčet. Naopak, o to víc volá. Všem navzdory. Nemáme moc rádi ty, kteří se hlasitě dožadují pomoci druhých. Ti bývají vždy tak trochu podezřelí a člověk jim často porozumí teprve ve chvíli, kdy se do jejich situace dostane sám. Nesud' svého bližního, dokud nejsi v jeho situaci. Židovské přísloví. Na tom slepém žebrákovi se projeví nádherná víra. Víra jako důvěra, že Ježíš je Syn Davidův a může pomoci. Takovouto víru projeví hlasitě, takovouto víru přede všemi a všem navzdory vykřičí směrem k Ježíšovi jenom on. Náboženské špičky jsou zticha, jsou – li tam vůbec. Patrně tam jsou i jeho učedníci, ale ani z nich se nikdo neprojeví. Synu Davidův, smiluj se nade mnou! To je modlitba z hlubokosti jeho trápení.

A nezůstala nevyslyšena. To je naše jistota i dnes – že když k Ježíšovi voláme, on slyší. Někdy si myslíváme, že modlitba má větší sílu tehdy, když se nás schází k modlitbám mnoho. A taky že musíme Pán Boha množstvím svých slov nějak umluvit. Ale tady je to jedině ten člověk sám, který k Ježíšovi volá jednou jedinou větou. Nikdo jiný se k němu nepřidává. Žádné davy nevolají s ním – ano Pane, tenhle skutečně potřebuje pomoc! Je to jeho osamocený, ale velmi hlasitý, až snad trochu zoufalý hlas. Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou! Jen on sám volá o smilování. A tím víc, čím hlasitěji je umlčován.

No a Ježíš se zastaví a nechá si toho člověka přivést. A zřejmě ještě nežli dorazí až k němu, se ho Pán zeptá: Co chceš, abych pro tebe učinil? Co je to za divnou otázku! Copak Ježíš neví, jaké má trápení? Co jiného by mohl chtít? Ale on chce, aby před ním tu svou bídu vyslovil a popsal. „Pane, ať vidím!“ Skoro si řekneme – co vlastně znamená vidět? Je to jenom o zraku, o očích? Není to taky o něčem jiném? Nemívá člověk někdy taky něco jako zrak vnitřní, zrak víry? Takovýto zrak, takovéto vidění měl ten člověk totiž ještě předtím, nežli ho Ježíš uzdravil. A naproti tomu, třeba synové Zebedeovi, měli sice zdravé oči, ale současně byli vnitřně slepí, když mohli vyslovit před Ježíšem žádost být v jeho království po jeho levici a pravici. Oni chtějí čestná místa. A ten žebrák touží jen a pouze vidět. Nico Ter Linden, holandský biblista, obojí krásně srovnal, když řekl, že Zebedeovci jsou vlastně vidoucí slepí, zatímco ten žebrák je slepý vidoucí.

Kolik neskromných, ba hloupých požadavků sami míváme někdy vůči Bohu, a jsme pak taky vidoucí slepí. Před Bohem je ale lepší, když je to naopak.

Ten slepý vidoucí teď stojí před Ježíšem. A i když má vytříbený zrak víry, přesto touží i po zdravých očích, které ho stačily postavit na okraj společnosti. A Ježíš nepokládá zdraví za

zbytečnost a nadstandard, ale je důležité pro plný život člověka. A tím spíše když vidí víru toho žebráka, řekne mu: Prohlédni, tvá víra tě uzdravila. Ale nejen uzdravila, taky zachránila, spasila.

Už to není slepý vidoucí, ale vidoucí, který vidí v obojím slova smyslu. A potvrdí to tím, že poté, co prohlédne, jde za Ježíšem a oslavuje Boha. To je ta nejlepší reakce na Boží pomoc, která k člověku dospěla a vykonala v jeho životě velké dílo. Následovat Ježíše Krista a oslavovat Boha.

No a to poslední, co zazní, je skutečnost, že ten Boží div vykonaný při tomto člověku, má mezi lidmi ohlas. Zkritizovali jsme je, že nebyli k tomu ubožákovi citliví. Ale když nyní vidí, co velkého se stalo a jak Boží moc změnila úděl toho člověka, lid vzdává Bohu chválu. Tak je to správné. Tak to patří každodenně i k našemu křesťanskému životu. Chválit a oslavovat Boha. Žít život s vděčností, ale taky s citlivostí k bližním. A konečně taky neztrácet naději ani ve složitých chvílích života. A právě tehdy vědět, že Bůh ve svém synu je a vždy zůstane blízký. Amen.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, děkujeme ti, že ty slyšíš a vyslycháš naše lidská volání a prosby. Ty vidíš naše nemoci, naše slabosti, naše obavy, naši samotu v trápení i náš strach. A v tom všem dáváš jistotu, kterou máme - že tvoje láska k nám se nikdy nevyčerpá. Amen.*